

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL.

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhidiecezane, Sibiu, str. măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, strada măcelarilor nr. 45.
Epistole nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE.

Pentru odată 14 fl., — de douăori 24 fl., — de trei ori 30 fl.
rândul cu litere garmond.

Votul universal în Austria.

I.

În luna viitoare se fac alegerile în ceealaltă parte a monarhiei, pentru senatul imperial. Și se fac pe baza votului universal, acordat prin lege tuturor cetățenilor cari au atins o anumită etate și-și fac datoria față de patrie, contribuind la susținerea ei cu avere și cu sânge, în măsură oricât de mică.

E prima alegere în Austria la care iau parte toate popoarele, cu drept egal, și la care își măsoară puterile toate păturile sociale, fără deosebire de poziție și avere. Fabricantul milionar votează în rând cu muncitorul său, și marele proprietar cu mii de jugăre de pământ are tot așa drept de alegere ca și săracul din capul satului, care n'are decât o mică colibă și o grădinioară în întreaga sa avere.

Ziua de 14 Maiu, în care se vor face nouă alegeri, va fi deci o zi istorică pentru cei din Austria, o zi în care se va croi viitorul acestei jumătăți de monarhie, trecută în anii din urmă prin multe frământări și prin multe lupte interne. Popoarele așteaptă cu dor ziua aceasta, cu dor și cu speranța, că va fi sosit vremea să se asculte acum și dorințele lor în parlament, iar legile conform dorințelor lor să se plăsmuiască; pe când ceice țin frânelor conducerii în mână, o așteaptă cu oarecare sfială, fiindcă popoarele formează totdeauna o armată politică ale cărei înclinări nu le poți cunoaște înainte, și astfel nici despre rezultatul alegerilor nu se pot face înainte nici măcar combinațiuni aproximative.

Oricare ar fi însă rezultatul, de însemnatate e faptul în sine luat, că aceea ce s'a cerut necentenit din partea popoarelor din Austria, cu începere dela 1848, mijlocul singur bun de a fi conduse afacerile Austriei cu cooperarea tuturor cetățeni-

lor: *sufragiul universal*, a acum dat prin lege, și din alegerile directe cari se vor face în 14 Maiu are să iase un parlament central austriac, la a cărui formațiune au contribuit marii proprietari, comercianții, industriașii, țărani și muncitorii deopotrivă, un parlament, în care vor fi reprezentate interesele tuturor, fără deosebire de limbă și lege.

Dela 1848 mereu se cere în Austria votul universal, și abia după lupte și frământări de aproape 60 de ani au ajuns popoarele de dincolo să-l primească! Vom arăta deci fazele, prin cari a trecut legea electorală de dincolo, până a putut să primească în paragrafi ei votul universal și egal.

Prima constituție s'a dat celor din Austria la 25 Aprilie 1848, după căderea lui Metternich. Se ordonase prin decret împărătesc convocarea *camerei* și a *senatului* pentru țările de dincolo, astfel, ca senatul să fie compus din 150 membri, aleși dintre cei mai de frunte mari proprietari din țările aparținătoare la Austria, iar camera să fie compusă din deputați aleși din partea poporului. Încă în Maiu 1848 a urmat alt decret imperial prin care se ordonase, ca deocamdată numai *camera* să se inactiveze, iar mai târziu s'au dat ordinațiuni prin cari se stabilea dreptul de alegere. S'a decretat, că fiecare cetățean de sine stătător, care locuiește cel puțin de șese luni în vre-un cerc de alegere și nu e muncitor cu ziua ori cu săptămâna, are drept să aleagă și dacă e trecut de 30 ani poate să fie și ales. S'a dat deci din capul locului votul universal.

Parlamentul austriac a și fost compus pe baza acestor dispozițiuni foarte liberale, și întrunindu-se a elaborat un nou proiect de constituție, după care parlamentul austriac avea să fie format din o cameră a țărilor (*Länderkammer*) și din o cameră a poporului (*Volkskammer*) compusă din 80 deputați

aleși în cercuri orășenești și din 280 deputați aleși în cercuri sătești. Drept de vot s'a dat fiecărui cetățean majoren, care plătea cel puțin 5 fl. dare directă la an, ori apoi ținea în arândă ori chirie un obiect după care s'a plătit ca dare cel puțin iarăși atâta.

Parlamentul a făcut deci un pas îndărăt, pentru că a introdus *censul*, și încă un cens destul de urcat, față de votul universal pe care-l dase Monarhul popoarelor sale din Austria.

Nu s'a pus însă în practică proiectul acesta de constituție, ci la 4 Martie 1849 a urmat o altă constituție, a treia, octroată din partea Coroanei, constituția care se estinsese și asupra Ungariei și a Transilvaniei. În această nouă lege s'a fost contemplat un parlament central al monarhiei cu două camere, de jos și de sus, și apoi cu diete provinciale pentru fiecare țară. Dreptul electoral a fost acordat fiecărui cetățean majoren, care plătește darea directă anuală ce era să fie stabilită prin o lege specială electorală, care sumă de dare însă pentru cei dela sate și orașe cu mai puțin de zece mii suflete nu putea să fie mai mică decât 5 fl., iar pentru cei dela orașe cu mai mulți de zece mii locuitori nu putea să fie mai mică decât zece florini.

Nici aceasta constituție n'a ajuns însă să fie pusă în aplicare, și nici un alt proiect de constituție, compus în *Kremsier*, ci a urmat absolutismul de zece ani, dictat popoarelor din Austria și din Ungaria, absolutismul întrerupt la anul 1860.

Noua lege școlară. În casa magnaților va fi discutat proiectul de lege al contelui Apponyi Mercuri după sfintele Paști. Comisiunile cari au să censureze proiectul și să facă raport casei magnaților se instruiesc Joi la orele 2, în ședință. În casa magnaților discuția se va găta într-o zi.

Chemarea preotului.

Lucrare citită în conferința preoțească din tractul Orăștie, de Octavian Bude.
(Fine).

În aceste trei direcții trebuie să se extindă deci activitatea noastră pastorală. Aceasta e chemarea noastră. Și noi lucrăm după puterile noastre la îndeplinirea acestei chemări. Problema e mare și greu de ajuns. Avem însă voință tare și încredere neînfrântă în ajutorul protectorului nevăzut al acestei sf. biserici. Dacă însă de multeori suntem condamnați a vedea, că rezultatele trudei noastre nu dau roadele dorite, ne mângăiem totuși cu aceea, că în lucrurile mari adeseori și voința e de ajuns.

În legătura cu acestea nu țin de prios a atinge în câteva cuvinte și o altă chestie, dela care atârnă succesul activității noastre. Chestia e că ce să predicăm?

La propoveduirea cuvântului lui Dumnezeu așa cum a fost obiceiul până acum nu s'a avut în vedere decât numai chestiile pur religioase. Dar lipsurile credincioșilor noștri, cum am arătat mai sus, sunt și altele, pe cari noi avem datoria să le îndeplinim. „Milă-mi este de popor, ce de trei zile așteaptă lângă mine și n'are ce să mănânce”, (Mateiu XV. 32). Aceste cuvinte mai ales în ziua de astăzi le putem aplica bietului nostru popor. Trebuie deci și noi să avem lipsă de popor, ce flămânzește și să căutăm a ușura această lipsă.

Nu vom mânji deci de loc amvonul dacă vom predica și treburi economice, igienice și isvoare nouă de venit. Timpul afară de biserică îl vom folosi apoi întreg spre punerea în practică a acestor învățături. Nu va strica dacă vom împrumuta obiceiul preoților sași, cari predică de pe amvon sprijinirea negustorilor și industriașilor de neamul lor față de cei străini.

Orice învățătură folositoare e insufletă de Dumnezeu și biserica trebuie prefăcută în adevărată școală a vieții, unde oamenii noștri să învețe „arta de a trăi” cinstit, bine și fericit.

Tot asemenea și chestiile de educație vor putea forma frumos material pentru predicile noastre.

FOIȘOARĂ.

Dinliu Zamfirescu: Tănase Scatiu. Roman.

Biblioteca pentru toți, nrele 259—260. 144 pp. 60 bani.

Dr. D. Zamfirescu e cunoscut Ardelelor mai mult prin polemicile regretabile, prin stăruitoare încercări neîngăduite de a-și hotărî singur locul cel merită în literatura noastră, prin atacuri, ascunse destul de nedibaciv, împotriva unor autori dela noi, decât prin munca sa pozitivă. Păreri sale greșite în „chestia limbii literare” nu le-a uitat încă lumea, iar eșirea furioasă în contra dui Slavici, după ce acesta îl biruise la un premiu al Academiei, e recentă. Pe urmă, obiceiul de a-și însoți cutare roman de o prefață, în care constată inferioritatea traducerilor franțuzești și italienești a operei lui, pare mai curând o reclamă și un semn de grandomanie, decât o știre, ce ni-s'ar fi putut aduce la cunoștință și altfel.

Tănase Scatiu are și el „prefață”. Ea e indulgentă din cale afară cu autorul, e neînțelegătoare pentru viața noastră literară de astăzi. Lucrul se explică ușor. Dragostea părintească defătuș literar e atât de mare, încât trec marginile între cari au voe artiștii să și-o manifesteze.

Apoi dl Zamfirescu a lipsit foarte mult din România, n'a stat în mijlocul prefacerilor sufletești din ultimii ani. Într'atâta nu mai cunoaște unele fapte, încât scrie: „Țăranii învârtesc carul cu patru boi prin curte, și cer pământ”. Sângele ce a curs în luna trecută, și țipetele de durere, cari sfâșie văzduhul astăzi, în „represiune”, desmint cu vârf și îndesat rătăcirea dlui Zamfirescu.

Dar acestea sunt păcate ce se uită cu vremea, și dacă opera scriitorului va avea putere de viață, se va ceta. Nu va mai ținea seamă nimenea de păreri lui, ci va căuta să vadă ce idei, ce concepție de viață se desface din lucrările lui de artă.

Tănase Scatiu este partea a doua din „Istoria Comăneștenilor”. Întâia fusese „Viața la țară”, apărută tot în „Biblioteca pentru toți”, iar urmarea și sfârșitul ni-s'a dat în al treilea roman, „În război”. Fie-rește, fiecare volum din această trilogie se poate ceta cu înțelegere și fără să cunoști pe celelalte. Unii cred chiar, că pentru bielele autorului nu strică să cunoști numai idila fermecătoare „Viața la țară”. Dar, fără cuvânt.

Tănase Scatiu e istoria unui boer parvenit. Din slugă bătută cu opritorile la scară ajunge stăpânul unei averi frumoase. E ales deputat în mai multe rânduri, totdeauna guvernamental. Vorbește de miniștrii și de alți bărbați cu situație

însemnată, ca de îngrijitorul moșiei lui. În relațiile cu ai căsii e de nesuferit. Brutal, suferind parcă de rămășițele fostei lui stări sociale și, totuși, practicându-le cu încrederea și puterea ce i-o dă titlul de stăpân al căsii, face ironii după cum îl taie capul. Singura lui calitate e hărnicia, puterea de muncă. Aceasta i-a și adus o nevastă de neam boeresc curat, cu mult mai tină decât el.

Sărmana Tincuța! Inima ei era un mormânt, care închidea de vie o dragoste veche. Mojiile bărbatului său și durerea de a vedea pe tatăl ei bolnav, făcut imposibil de ginere, o ucideau pe încetul. „Nebunia trecătoare a vrăstei” de fată îi întuneacă o clipă „calitățile statornice” ale firei, și ea se duse, fără să știe, în iadul unei căsătorii nepotrivite. Aici o aștepta și bucuria unei soacre bețive, bucuria că și va putea vărsa răutatea asupra unei ființe gingașe.

Iată povestea acestor oameni, cari nu erau unul pentru altul.

Ministrul de interne avea să vină nu peste mult în județul lui Tănase Scatiu. Cu el sosea și Mihai, șeful de cabinet. Acesta era cel pentru care bătea inima Tincuței. Înainte de a veni, el avea lipsă de parale, și printr-o întâmplare polița a june până la Tănase. — Tincuța aude și ea. Se face luntre și punte, ca să i-se trimită lui Mihai polița înapoi, prin un

bancher, fără știrea soțului ei. Șeful de cabinet, aflând câteceva din poveste, se hotărâse să nu mai vină la Scatiu. Deci ministrul vine singur, e găzduit la „Ahu”. Află însă de niște plângeri ale sătenilor, și atunci telegrafiază după Mihai, care era din partea locului, și putea să știe dăru-vera. Ce mai urmează, e descrierea cumpătată și limpede a întrevederii lui Mihai cu Tincuța. După plecarea ministrului și a șefului, nevasta lui Scatiu se bolnăvește și moare în curând.

Tănase se bocește: „Am pierdut-o, vere Matei, am pierdut-o! S'a dus delanoi, verișoară Sașo! M'a lăsat singur, m'a abandonat, nenorocitul de mine!”

După înmormântare. Țăranii de pe o moșie a lui Scatiu, pe care o luase dela Conu Dinu, socru lui, au reclamat la ministru să le dea pe „boerul cel bătrân”, secestrat de mitocan. De fapt, Conu Dinu era bolnav de reumatism, și Tănase îl supraveghea să nu fugă la moșie. Dar într-o zi bătrânul scăpă cu un șiretlic. Scatiu merge să-l aducă înapoi, însă țărani îl prind. „Ce se petrecu atunci, ni-meni nu-și poade da cu seama. Într-o clipă îl făcură fărâmele, fără zgomot, fără vaete. Ancheta judecătorească găsi, în creerii lui turtiți, pietre, cuie, o bazma ruptă pe care furia poporului le adusese ca o apă mare”. — „Iar Conu Dinu rămase să trăiască mai

Iar aserțiunea, că biserica a fost și este cetatea de apărare a neamului nostru o vom putea dovedi de adevărat numai atunci, când noi vom predica cu toată căldura inimii dragostea de lege, de neam, de limbă și de țară.

Nu sunt acestea idei nouă, dar sunt idei, cari încă n'au fost practicate sau de prea puțini. Celce cunoaște predicile noastre publicate atât cele vechi, cât și cele nouă, imi va da deplină dreptate. Și cei mai mulți preoți după acestea se îndreptază întru predicarea cuvântului.

Nu zic însă prin acestea, că biserica trebuie pusă în serviciul exclusiv al acestor treburi, dar susțin, că pe lângă predicarea cuvântului lui Dumnezeu trebuie să se predice și celelalte chestii, cari ating interesele turmei noastre cuvântătoare.

Ar putea însă lipsi cu desăvârșire propoveduirea smereniei rău înțeleasă și exagerată? E o cerință creștinească de a face pe oricine să înțeleagă și să-și prețuiască demnitatea sa de om. Egalitatea tuturor înaintea lui Dumnezeu e nota caracteristică a creștinismului. De ce atâta umilință? E doar cinst pentru noi, când vom avea sub păstoria noastră oameni conștii de sine, nu reptile. A fi supus legii, nu înseamnă a te căciuli legiitorului.

Iar propoveduirea disprețului față de bunurile materiale — cum e obiceiul — în ziua de azi pentru cei mai mulți din credincioșii noștri e zadarnică. N'ar avea ce să disprețuiască. Nu va trebui predicat indiferentismul filozofic față de avere, căci și aceasta e necesară pentru practicarea multor virtuți creștine.

Averea însă să fie mijloc, iar nu scop, asta e ce trebuie predicat.

Acestea ar fi pe scurt datorințele noastre ca preoți. Când toate acestea le vom îndeplini cu toată puterea voinței noastre, când ne vom da toată truda de a satisface acestor cerințe juste, atunci cu drept cuvânt noi putem spune sus și tare, că funcția noastră e cea mai însemnată și cea mai onorifică în societate. Atunci vom fi „adevărați slujitori ai lui Christos”. Îndeplinind acestea vom da dovadă — după zisa apostolului — „că nu suntem nepăsători de darul ce este în noi”.

Celce va ispiti scripturile va afla că cele spuse sunt în deplină consonanță cu cele cuprinse în sfânta scriptură despre chemarea preotească.

Exemplul lui Christos și al apostolilor, cari purtau grije de toate lipsurile duhovnicești și trupești ale creștinilor, ar putea servi de program al activității noastre pastorale.

II. Preotului nu-i este ȋertat a se ocupa cu alte afaceri cari nu se țin de funcția sacerdotală și cu acele cari îl fac dependent, afară de sfera de dependență preserisă în organismul preotesc.

Dupăce în cele precedente am spus toate datorințele, ce sunt legate de che-

departe... pe pământul care-i fusese atât de drag, în care se născuse...

Cum vedeți, invențiunea e săracă. Dar se știe, că și fără evenimente multe, cari să se înălțue unul de altul, se poate scrie un roman bun. Să aibă psihologia justă a persoanelor, să fie caracterele depline.

Tănase Scatiu îndeplinește în bună parte aceste cerințe. Eroul și Tincuța sunt vii, acțiunile lor concordă cu felul lor de a fi. Mici exagerări, cari nu dau însă nuanță de grotesc, fixează și mai puternic aceste două ființe.

Ce mi-a părut însă că lipsește, e dragostea de mamă în sufletul Tincuței. Ea are o copilă dar parcă nu o are. Atât de mult visează la cel de departe, atât de de scărbită de soartea ei, încât lunecă cu privirea preste copilă, ca și când n'ar vedea-o. Iar în nenorocire, aceasta ar fi trebuit să-i fie un prilej de liniștire cel puțin.

În unele locuri ale romanului se simte un aer de înviorare, o premenire care se întăleşte la scriitorii tineri atât de des, și care constituie o notă de atracție.

Iar prin felul cum termină, și prin deosebita mulțămire sufletească, cu carerămăne cetitorul zilelor de astăzi, volumașul acesta e și de apativitate.

Se poate spune hotărât, că dl Zamfirescu ne a dat o lucrare de valoare.

Ioan Duma.

marea preotească, voi aminti aici pe scurt ocupațiile cari nu se cuvine a le avea preotul. Dar nu-mi pare de loc potrivită afirmarea, că preotului nu i este ȋertat a se ocupa cu alte afaceri, cari nu se țin de funcția sacerdotală. De funcția sacerdotală se țin numai cele cuprinse de noi în partea primă a chemării preotești, adică îndeplinirea slujbelor pur religioase. Am dovedit însă, că chemarea noastră nu se mărginește numai întru îndeplinirea acestora.

În schimb însă partea a doua a tezei este cât se poate de justă. Căci preotul pentru de a putea duce la îndeplinire toate datorințele legate de chemarea sa va avea lipsă de o independență personală aproape nețărnută. Ne vom feri așadar de toate acele afaceri, cari ne ar răpi această independență. Căci sunt unele ocupații, cari ciuntesc libertatea celui ce le are. Pot însă spune — cu deplină mângăiere — că eu unul mai nu cunosc preoți, cari ar avea astfel de ocupații, cari să-i facă dependenți de cineva.

Între ocupațiile cari știrbesc neatâr-narea împreună cu vază și reputația bună a preotului ar fi cărmăritul, care nu e absolut compatibil cu chemarea preotului, a cărui datorie este a combate cu toată puterea beția, acest vițiu, care se lă-țește din ce în ce mai mult.

Nu va fi compatibil pentru preot a fi scriitorul cutărui sau cutărui oficiant de stat. Cămătăria stă în directă contrazi-cere cu chemarea preotească. A fi arân-dăș încă nu i cuviincios pentru preot, căci această ocupație, pe lângă că i-ar răpi timpul ce trebuie să-l sacrifice pentru con-ducerea turmei sale, îi răpește și neatâr-narea. În general zis preotului nu-i per-mis a întreprinde nici un fel de afaceri, cari i-ar detrage din vază și din reputația bună ce trebuie să o aibă oricare preot, pentru a putea avea autoritatea de lipsă față de poporul ce păstorește.

Referitor la independența noastră putem atâta spune, că acum în epoca „con-gruei”, iubirea de argint a răpit-o câtorva dintre preoți, cari pun interesele lor pur materiale mai presus de cele ale turmei cuvântătoare. Astfel de preot de sigur nu întrunește cea mai cardinală însușire adică desinteresarea.

Idealismul curat, care a caracterizat activitatea înaintașilor noștri, trebuie să fie și acum cea mai de frunte însușire, a preotului și mai ales în aceste vremuri de grea cercare în cari trăește neamul nostru, și când ispita ne întimpină în tot locul. Trebuie totdeauna să avem în inimă vorbele apostolului Pavel: „Ca nimenea să nu caute ale sale, ci fiecare ale altuia”.

O iubire desăvârșită față de Christos și de biserică și față de neamul nostru va fi izvorul tuturor însușirilor, de cari vom avea lipsă în conducerea turmei nouă încredințate.

În felul acesta „ne vom adevăra cu desăvârșire slujba” (I. Timotei).

Vorbirea deputatului V. Goldis

rostită în ședința din 5 Aprilie
a dietei ungare.

(Fine).

Vă rog, în mod indirect sunt înșirate, dacă admitem, că există în acest arti-col o referire la §-ul 22. Dar eu spun nu-mai, că aceasta nu e clar, și că comisia in-strucției strică textul original, care cuprinde într'un paragraf acest lucru cu mult mai clar.

Dacă cercetăm din ce cauză se în-tâmplă aceste lucruri, de ce se știrbește autonomia confesională și de ce se intro-duce o nouă speță de procese disciplinare, vom vedea, că din cauza, că fiecare popor din această țară trebuie să învețe ungu-rește.

Barth Ferenz: Natural:

V. Goldis: Dacă ne punem pe punc-tul de vedere al unei rigide obiectivități oricine trebuie să recunoască egemonia spe-cială a limbii maghiare.

Și noi o recunoaștem cu plăcere, pen-trucă știm bine, că administrația — și u-nitatea țării o cere aceasta, că în acele

foruri înalte, că în legislațiane, la forurile mai înalte ale administrației și jurisdicți-unei, unde autoritățile nu vin în nemijlo-cită atingeri cu partidele, limba ungară să se bucure de o îndreptățire fără ex-cepție.

Dar până aci e marginea, până un-de recunoaștem îndreptățirea excepțională a limbii maghiare. Aceasta nu e numai vederea noastră, ci și a legii. Legea de naționalitate dispune clar în aceasta pri-vire, zice: (citește)... „Aceasta egală îndreptățire e unică cu privire la folosirea oficială a diferitelor limbi din țară și nu-mai atunci poate cădea sub dispoziții se-parate, într-un-cât e îndreptățită de unitatea statului, de servirea punctuală a justiției și de posibilitatea practică a guvernului și a administrației”. Aceasta dovedește deci, că toate limbile din Ungaria sunt e-gal îndreptățite cu cea ungară, alt înțeles nu poate avea, cel puțin legea așa zice, dar adaugă, că într'un-cât pretinde intere-sul unității statului, administrația și jus-tiția, se face excepție cu limba maghiară într'un-cât îi dă drept excepțional în forurile mai înalte. Aceasta egemonie și situație favorizată a limbii maghiare o recunoa-ștem cu plăcere. (Zgomot.) Dar atunci pre-tindem, ca fiecare să recunoască și păr-țile referitoare la cealaltă față a legii.

M'am gândit de multe ori cum s'ar putea stabili drepturile limbilor nemaghiare din Ungaria. Și am aflat o formulă. (S'a-uzim.)

Fiecare popor să se cultive în limba sa, administrația și judecata să i-se facă în limba sa. Așa înțeleg aceasta, ca in-strucția să se facă în limba respectivului popor, instrucția populară, dar și în șco-lile medii să se dea îngrijire, ca resp. po-por să se poată cultiva în limba proprie. (Zgomot.)

Aceasta referitor la cultură. Noi ce-rem deci numai ceea ce prescrie legea: fiecare copil să fie instruit în limba mai-orii sale.

Dela administrație cerem, ca contac-tul cu poporul să se întâmple în limba a-cestuia. Cerem ca dvoastră să dispuneți ca acel funcționar să știe limba popo-rului.

Ce se întâmplă în com. Arad unde sunt 80 la sută Români? Abia e un pre-tore care știe românește. Și mai ziceți că executați legea de naționalități și numai naționalitățile nu vreau să o execute. Pe noi nu ne mulțămesc promisiunile, cum a făcut dl ministru prez., că va îngriji ca fie-care comună să-și primească executarea dreptului limbii proprii.

Sunt de atunci 12 luni, dar n'am văzut până acum nici o dispoziție care ar căuta să ducă aceasta la îndeplinire.

Barta: De dragul dvoastră vom alunga pe funcționarii unguri.

V. Goldis: Un caz proaspăt s'a întâm-plat la Arad. Pretorele a ales un notar în-tr-o comună curat românească, dar acesta nu știe o boabă românește. (Zgomot.)

Barta: Poporul l-a ales, n'a fost nu-mit.

V. Goldis: Nu-i numit. S'ar putea însă ca la curs să se ia și limba respectivului popor și să-l trântesti pe cel ce nu poate presta examen din această limbă. Așa s'ar putea delătura anomaliiile.

Dl fost ministru de justiție a decla-rat că știe foarte bine ce înseamnă a face judecată cu ajutorul tălmăciului. Noi ce-rem, ca cel ce e în contact direct cu po-porul să cunoască limba acestuia.

Cereți ca popoarele nemaghiare să învețe ungurește. Aceasta e vătămarea e-galei îndreptățiri și cea mai mare nedrep-tate.

Ce poate crede acel popor când i-se cere încă o limbă pentru-ca să se poată ferici în patria sa. (Voci: În patria ma-ghiară.)

Asta e patria tuturor, atât a Maghia-rilor, cât și a Sărbilor, Românilor și Slova-cilor. Cu ideile dvoastră, ar urma să îm-părțim cetățenii în două clase, cetățeni de clasa I și II. (Strigăte: Le-am auzit acestea). Nenorocitele popoară nemaghiare — ca să poată fi cetățeni de cl. I trebuie să știe încă o a doua limbă. Unde-i aici egala îndreptățire? Și dela Maghiari s'ar putea ce-

re să învețe nemțește. Se zice că dispozi-ția aceasta vrea ca și copiii poporului să poată ajunge la bunătățile statului. Eu nu pricep cum poate ajunge la acestea pe calea limbii.

Dintre aceștia însă sunt abia 3% cari cercetează școalele medii, pe când mulți-mea economilor face 70%. Ce rost e deci ca 3 la sută să cheme pe cele 70 %?

Nagy Gy.: Limba aceea e a statului.

V. Goldis: Limba în tot locul e nu-mai mijloc, nu scop; ca omul să se poată înțelege cu semenii săi. (Voci: Asta o vrea ministrul.) Nicăiri pe lume n'am auzit în-să ca limba să fie scop.

Cine vrea să trăiească din cunoașterea limbilor, învețe pe speșele sale, nu pe spa-tele comunei care n'are lipsă de altă limbă decât a sa. În comunele românești cari sunt vecine cu cele ungurești, poporul ro-mân și așa învață ungurește, iar cel ungu resc românește, ca să se poată înțelege.

Nu mă împotrivesc ca în astfel de comune să se ușureze copiilor pornirea na-turală, nu pot pricepe însă de ce să învețe ungurește acele mase cu totul separate, cari n'au nimic de a face cu Ungurii. (Sgo-mot.) Se vede că am ajuns la vorbele lui Eötvös dinainte cu 50 ani.

Polit.: Și Eötvös a fost Maghiar.

V. Goldis: Ași putea să vă cetesc și cuvintele contelui Andrassy, pe cari le-a rostit la 1861 despre transacțiune, cuvinte prin cari încerca să dovedească, cum cei cari vor să strângă tot mai mult legătu-rile dintre Austria și Ungaria nu-și dau seamă de situația reală, fiindcă spun că nu realitatea trebuie acomodată teoriilor, ci teoria — realității. Și astfel înzadar vorbim despre o țară monoglotă, despre o Ungarie monoglotă, când realitatea des-minte afirmările aceste.

Se zice că bărbaii din trecut au fost naivi. Dar mai sunt și astăzi astfel de bărbai naivi, spre pildă dl Mocsary Lajos, care din prilejul proiectului lui Ber-zevicz, într'un articol frumos și logic a arătat, că e o mare nenorocire pentru Un-garia că politicienii conducători, răpiți de curentul șovinismului, vor să turbure buna înțelegere între popoarele deosebite din Ungaria.

Acest proiect de lege, precum am dovedit, nu satisface interesele învățămân-tului popular. Abstragând dela aceasta, știrbește și desființează în anumite cazuri autonomia confesiunilor; e în contradicție cu principiile fundamentale ale pedago-giei și — vă rog să mă credeți — nici în cele politice nu va duce la țânta, la care tindeți: ca toate popoarele să fie pă-trunse de acelaș sentiment patriotic, ci dimpotrivă, va deșteptă între ele jaluzie și va provoca necontentie frecări.

Din aceste motive — regret foarte mult — nu pot primi proiectul, ci rog onorata Cameră să primească moțiunea ce o presint în cele următoare. („Lupta”).

Conferențe învățătoresți.

(Convocare.*)

În conformitate cu circularul „Prea-venerabilului Consistoriu arhiepiscopesc din 18 Februarie, 1907, Nr. 441 Șc. convoc învă-țătorii din cercul XV (constător din pro-topresbiteratele Reghinului și Murăș-Oșor-heiului) la conferența anuală, ce se va ȋne-ă în 26 și 27 Aprilie st. v. în comuna Medesfalău, protopresbiteratul Murăș-Oșor-heiului.

Programul conferenței:

I. Lucrări teoretice.

1. Necesitatea meseriilor și indicarea mijloacelor prin cari s'ar putea înmulți numărul meseriilor la poporul nostru. Disertație lucrată de Alimpu Trif, inv. în Toplița română.

2. Puterea personalității învățătoriu-lui în educația elevilor. Disertație lucrată de G. Ittu, inv. în Meșterhaza.

*) În urma renunțării comisariului consistorial d. Greg. Pletosu de a conduce conferența învăță-torescă din cercul XIII (protopresbiteratele Deșului și a Bistriței), Preaven. Consistoriu arhiepiscopesc prin o ulterioară orânduire mi-a încredințat mie conduc-ea acelei conferențe, care se va ȋneă conform con-voacării ce s'a publicat deja în Nr. 34 al „Telegra-fului Român”. Pentru conducerea conferenței înv-ățătoresci din cercul XV convocată mai jos, se vor lua mai timp dispozițiunile necesare.

3. Experiențele câștigate asupra noului plan de învățământ introdus în școlile populare prin concluzul congresual Nr. 98 din 1903.

In această chestiune fiecare învățător va fi dator a-și comunica experiențele proprii.

II. Lucrări practice.

1. Din religie: sf. Ioan Botezătorul. — Ioan Cofariu, învățător în Ibănești.

2. Din limba română cu desp. al III-lea — Dumitru Sava, învățător în Potoc.

3. Din limba maghiară cu desp. al V și VI-lea — George Crăciun, învățător în Lueria.

4. Din comput cu desp. IV — Victor Laurențiu, învățător în Egerseg.

5. Din istoria naturală cu desp. V. — Constantin Brătean, învățător în Filia.

6. Din geografie: Comitatul. — Ioan Moldovan, inv. în Nasna.

Învățătorii încredințați cu ținerea lecțiilor practice din l. română, l. maghiară, comput și istoria naturală pot să-și aleagă, în cadrele planului de învățământ — subiectul lecțiunii după plac, lecțiunile lucrate în scris vor avea să le prezinte comisariului consistorial după deschiderea ședinței.

Înainte de începerea conferinței se va ține serviciu divin, la care se îndotorească a se înfățișa toți învățătorii. La conferință sunt invitați și directorii locali și alți binevoitori ai școlilor noastre.

Sibiu, 13 Aprilie st. v. 1907

Dr. Nicolae Bălan
comisar cons.

Convocare.

In urma ordinului consistorial din 18 Februarie a. c. Nr. 441 convoc prin aceasta pe toți învățătorii din cercul conferințar IV al Săliștii la conferința învățătorescă, ce se va ține în 26 și 27 Aprilie a. c. st. v. în edificiul școlii noastre din Ludoșul mare, cu următorul

Program:

1. Invocarea Duhului Sfânt.
2. Experiențele câștigate asupra noului plan de învățământ, referent corpul didactic din Săliște asupra lucrărilor întrate.
3. Metodul fonomic de Ieronim Puia, recensent I. Rechișan.
4. Cunoașterea patriei după indigitațiile de Fritz Heimesch de Constantin Tîpuriță.
5. Descrierea pisicii, prelegere practică pentru anul al IV-lea de Pompei Morușca, recensent Romul Vraciu.
6. Fojosul și stricăciunea ce ne-o aduc pasările, prelegere practică pentru anul al VI-lea de Ilie Oltean rec. I. Dobrotă.
7. Desemnarea unei ramure de păr cu trei frunze, prelegere practică pentru anul al VI-lea de Petru Giura, recensent Ioan Stelea.

Săliște, în 12 Aprilie 1907.

Dr. Ioan Stroia
comisar cons.

NOUȚĂȚI.

Mercuri, la 1 Maiu, personalul tipografiei noastre nu lucră. Nrul. proaim al zărilor noastre are deci Vineri, însă cu supliment de o coală.

Pentru gimnaziul din Brad. La colecta pentru gimnaziul din Brad a încurs dela comuna Făclia suma de cor. 102.63. In suma aceasta parohul Nicolau Cado a dat cor. 40.—, iar restul a încurs dela 158 credincioși. Pildă, cum trebuie făcută colecta în sânul poporului.

† **S. Fl. Marian**, profesor în Suceava (Bucovina) și membru al „Academiei Române”, a decedat Mercuri, în etate de 60 de ani. Academia Română, întrunită în sesiune ordinară, a primit cu multă durere trista știre, a arborat drapelul negru și a încredințat pe membrii Dr. I. Sbiere și Gr. G. Tocilescu să o reprezinte la înmormântare și să depună o cunună pe mormânt. Decedatul a fost preot, și a desvoltat o activitate foarte rodnică pe terenul literar. In deosebi s'a ocupat cu literatura populară și istorică. Membru al „Academiei Române” a fost ales la 1881, iar la 1882 a fost decorat de Regele Carol I cu medalia „Bene merenti”, Cl. I.

Inmormântarea avocatului Simeon Damian. Vineri la 4 ore d. a. a avut loc înmormântarea avocatului Simeon Damian din Brașov. A fost o înmormântare deamă de activitate acestui bărbat valoros, care în decurs de atâția ani a fost sufletul diferitelor societăți române din Brașov. Au asistat la înmormântarea lui reprezentanții tuturor autorităților publice și politice din

Brașov, membrii camerei advocațiale, membrii tribunalului și a judecătoriei cercuale, membrii eforiei și delegațiunilor școlare, membrii corpului profesoral dela toate școlile din Brașov, în scurt tot ce a avut Brașovul mai ales, fără deosebire de naționalitate și confesiune. Serviciul funebrel a fost oficiat de protopresbiterul Voina, asistat de preoții Dr. V. Saftu, I. Prișcu și V. Mereti. Panegiricul l-a ținut preotul Dr. V. Saftu, arătând meritele prețioase ale defunctului, cari și le-a câștigat prin activitatea sa multilaterală și mănoasă. La groapă a vorbit în numele camerei advocațiale Dr. Kovács Dénes.

Procesul „Foii Poporului”. In procesul intentat dlui Silvestru Moldovan pentru un articol publicat în „Foia Poporului”, senatul de acuză al tribunalului regesc din Cluj s'a pronunțat în ședința ținută în 10 Aprilie noa c. declarând, că acuza ridicată din partea procurorului e remotă, prin urmare a respins-o și a decretat sistarea procedurii judecătorești. Procurorul a apelat.

Hymen. Căsătoria confratelui Sever Bocu dela „Tribuna” cu dsoara Marilina Manolescu se va celebra în 29 Aprilie v. Dumineca Tomii, la orele 4 d. a. în biserica sfintei mănăstiri din Sinaia.

Dr. Ioan de Preda, avocat și fiscal al consistorului arhidiecezan a binevoit a se înscrie în șirul membrilor fondatori ai „Reuniunii sodalilor români din Sibiu” cu taxa de 100 cor. Pentru acest prețios dar de Sf. Paști, comitetul exprimă recunoștința sa generosului sprijinitor al clasei noastre de mijloc.

Academia Română a acordat premiul „I. Heliade Rădulescu” de 5000 lei dlui Dr. Sextil Pușcariu, profesor universitar în Cernăuți pentru scrierea sa în limba germană: „Elementele latine în limba românească”.

Accident grav. Intr'una din zilele trecute, principele Eitel Frideric, fiul al doilea al împăratului Wilhelm din Germania, căzând de pe cal pe câmpul de manevre dela Doberitz, s'a vulnerat rău la cap. Se plângea de durere de cap puternică. Primejdie însă nu e, și principele se simte deja mai bine.

Dela „Academia Română”. Vineri, la orele 2 d. a. „Academia Română” a ținut ședință publică, în care au vorbit următorii domni: *Ivan cavaler de Pușcariu* despre „Două Zamfire”, iar Dr. V. Babeș despre „măsurile sanitare actuale din comunele rurale”.

Siucidere. In Caransebeș și-a tras un glonț în cap judele de tribunal, Abraham Ignăț, și a rămas mort. Se dă ca motiv al acestei fapte nesocotite boala incurabilă de care suferia decedatul.

Moartea lui André Theuriat. In Paris a murit vestitul romancier și membru al Academiei franceze, André Theuriat, în etate de 74 ani. Romanele lui, cari sunt pătrunse de multă sentimentalitate, sunt traduse aproape în toate limbile europene.

Aviz! Învățătorii din protopresb. Mediașului și Târnavei, cari doresc a lua parte la masa comunei, să binevoiască a se anunța dsoarei Iustina Sibișan Brateiu (p. Mediaș) cel mult până la 23 Aprilie v. Alte dispozițiuni pentru viduali nu se vor face.

Ciuma în Europa. Din Madrid se vestește, că în Cartagena a izbucnit ciuma în mod foarte îngrozitor. Peste 300 persoane, bolnave de ciumă, zac în spitalul din Cartagena.

S'a redus etalonul. Banca Angliei a redus etalonul, dupăcum se depeșează din Londra, dela patru și jumătate, la patru procente.

Atentat acisbutit. Asupra episcopului catolic din Rhodes a descărcat revolverul un descreeat, în biserico, în momentul când episcopul terminase serviciul divin. Glonțul nu l-a nimerit, iar atentatul a fost dat pe mâna justiției.

Cutremur de pământ. Joi s'a simțit în Verona în două rânduri câte un cutremur de pământ. Poporațiunea e plină de groază, temându-se de alte zguduirii și mai puternice, pentru că cele simțite, deși au fost destul de tari, n'au făcut nici o stricăciune.

La fondurile „Reuniunii sodalilor români din Sibiu” s'au mai dăruit și anume: la fondul „Masa învățăcelor meseriași”: Institutul de credit și economii „Porumbăceana” din Porumbacu-inf., 10

cor., la fondul „Dr. D. P. Barciannu”: învățătorul Ioan Paicu, din Calbor, din privilegiul noului aniversar al morții mult regretatului Dr. D. P. Barciannu 1 cor., la fondul „Văduvelor și orfanilor”, asesorul consistorial Dr. M. I. Cristea 2 cor., la fondul de 20 bani: ases. cons. Vic. Torășianu, soția lui profesoara Eugenia și fiica lor Marioara Viorica, fiecare câte 20 bani.

Mulțămite. Dl Ioan Sava, proprietar în Cetea și fiul dsale dnul Dr. Aurel Sava, protopretor onorar în Aiud, în amintirea răposatei lor fiică, respective soră au binevoit a dona pe seama sfintei noastre biserici gr. or. din Cetea două icoane foarte frumoase în preț de 120 cor. Pentru cari primească și pe această cale mulțămitele noastre. Bunul Dumnezeu să le răsplătească cu bine fapta aceasta creștinească. Cetea, la 14 Aprilie 1907. Ioan Frâncu, paroh gr. or.

Teatru în Sebeș. Reuniunea meseriașilor și comercianților din Sebeș și jur „Andreiana” aranjează Luni, în 6 Maiu n. c. (a doua zi de Paști) teatru de diletanți în sala mare dela hotelul „Leul de aur” din Sebeșul-săsc. Se va da „Sămbăta morților”, dramă din popor, localizată de T. V. Păcășian. Inceputul la 8 ore seara. După teatru joc.

Concert în Alba-Iulia. Reuniunea de lectură și cântări a economilor și meseriașilor din Alba-Iulia aranjează, Luni, în 6 Maiu st. n. a. c. (a II-a zi de Paști), cu concursul unui grup de teologi ai seminarului „Andreian” din Sibiu, un concert urmat de dans, în sala cea mare a Redutei orașenești (din promenadă), în favorul gimnaziului din Brad. Inceputul la 8 ore seara. Suprasolvirile se vor cuita pe cale jurnalistică. Bilete de intrare se pot căpăta la librăria Schäser și seara la cassa.

Mulțămite.

Neputând mulțami în particular tuturor rudeniilor, amicilor și binevoitorilor, cari în cruda lovitură și marea durere ce m'a ajuns prin decedarea soției mele, mi-au adresat cuvinte de alinare și îmbărbătare; — îi rog pe această cale să binevoiască a primi adănc simțita mea mulțămite. Sebeș, 14/27 Aprilie 1907. Sergiu Medean, protopresbiter.

„Peronospin”. Mijloc aplicat cu cel mai mare folos în contra peronosporiei, la stropirea viilor. Neasămănat cu mult mai bun și mai ieftin este în folosință „Peronospin”-ul decât piatra vânăta.

Cu „Peronospin”-ul stropind via 1 litru apă pentru stropit costă 6: fil., pe când cu piatră vânăta 1 cor. 60 fil., fiind piatră vânăta astăzi foarte scumpă.

Ca fiecare proprietar de vie să poată căpăta numai veritabilul „Peronospin”, dau favorul acela, că deja la comande de 8 pachete trimite francat.

Prin întrebuintarea „Peronospin”-ului, via va fi hotărât mai frumoasă, boabele de struguri mai mustoase și astfel roada de vin mai bogată. Experiența a dovedit, că prin folosirea petrii vinete, nu se ajung aceste rezultate, — probabil pentru aceea, că piatră vânăta înverzește peste măsură frunzele și prin asta abstrage din puterea și sucii viței.

Prful de stropit al meu, face via mai plină de viață și mai asigurată contra boalei de peronosporă.

Revânzătorii, comercianții capătă rabat corăspunzător. Cornul Demeter, apotecar în Szászváros. [96] 3

Din public.†)

Mulțămite publice.

Subscrisul paroh gr. or. din comuna Șelimbăr tractul Sibiului vin a aduce pe calea aceasta cea mai profundă mulțămite și recunoștință publică drept credincioși or creștini Bucur și soția sa Maria Popăcean de origine din Râșinar, ear acum domiciliati la băile centrale din Craiova: „România” cari deși posed o familie destul de număroasă constătătoare din 8 persoane, totuși au binevoit a face daruri pe seama sfintei noastre biserici lipsite și sărace și anume:

1. In anul trecut 1906 au dăruit o vangelie frumos legată în preț de 20 cor.
2. Un Molitvelnic cu 8 cor.
3. Un Apostol cu litere latine în preț de 9-50 cor.
4. O cădelniță de argint de china în preț de 20 cor.
5. Ear în anul curent 1906 au mai donat 200 (două sute) cor. pentru cumpă-

*) Pentru cele cuprinse în rubrica aceasta Redacțiunea nu primește răspunderea.

rarea unui vestmânt prețios împreună cu toate cele necesare.

Donățiunea se urcă deci la frumoasa sumă de 257-50 cor.

Pentru fapta dlor care de sine se laudă, rog pe bunul Dumnezeu să le răsplătească prin darul său bogat lăsat jertfa aceasta, și să le scrie fapta lor creștinească în cartea vieții — păzindu-i în deplină sănătate mulți ani fericiți. —

Șelimbăr în 8 Aprilie 1906 n.

In numele comitetului parohial:

Arseniu Nedelcu
notar com.

Nicolau Vlad
par. gr. or. și prez.

Cu ocaziunea producțiunii corale-teatrale ce s'a aranjat Duminecă în 21 Ianuarie v. (3 Febr. n.) a. c. în comuna noastră Turnișor, au binevoit a contribui cu mariminoase suprasolvirii următorii domni: T. Petrișor, paroh în Gușteriță, Hans Retter, notar în Turnișor, câte 2 coroane G. Stănescu, învățător pensiun. în Gușteriță 1 cor., O. Olariu, învățător în Poplaca, Al. Bărsan, învățător în Ruscoir, Ioan Părau, măest. croitor în Sibiu, câte 1 cor., Ioan Imbăruș, expeditor la „Foia Poporului” 50 fileri, Samoilă Muntean, din Turnișor 20 fileri. Dela mai mulți pedagogi, cari au asistat la proba generală 2 cor. Fără a lua parte la producțiune am mai primit dela dl Ioan Iliu, notar în Orlat 4 cor. și dela Ioan Hămbășan, student în drept 1 cor. Venitul curat al petrecerii a fost 80 cor., din care sumă jumătate e destinat pentru înființarea unei biblioteci populare, iar jumătate a intrat în cassa bisericii. Imi împlinesc deci o plăcută datorință, când în numele comitetului aranjator și a întregii poporațiuni viu și pe această cale a da expresiune profundei noastre mulțămite sus numiților domni contribuitoari înlesnind astfel ajungerea scopului urmărit. Totodată exprim sinceră mulțămite și st. dsoare P. Iliu, precum și dlor P. Vulc, G. Miha și I. Hociotă, pedagogi și tuturor coriștilor, coristelor și diletanților pentru binevoitorul concurs, contribuind mult la rezultatul moral și ridicând astfel prestigiul producțiunii la înălțimea cuvenită.

Turnișor, în 4/17 Martie 1907.

Romul Platos
paroh gr. ort.

La inițiativa credincioșilor nostri aflători în America, Ioan Băra și soț. Ana s'a colectat pentru repararea edificiului bisericei noastre din Vurpăr următoarele sume:

Ioan Băra și soția Ana 3 dolari, Simion Brăncovean 2 dolari, Ioan Miu și Ana 2 dolari, Toma Moldovan 1 dolar, Ioan Banea 2 dolari, toți din Vurpăr, Ioan Dragomir, Andronic, din Copsa-mare, câte 50 cenți, George Florea, Andreu Păcurariu, ambii din Dărlas, Dionisie Pod din Vlădeni, Ioan Potoavă, Irimie Sandu, ambii din Vlădeni, Ioan Pleșca din Bărgăie, Dumitru Stroe din Bobohalma, Isaie Capie (?), Stefan Hășegan din Veștem, Gligor Cămpu, Nicolae Miere, Savin Prescură din Merghindeal, fiecare câte 25 cenți, N. O., Homestead 1 dolar, Maria Hôhr din Vurpăr 25 cenți, Peter Vel, Homestead 1 dolar, Ioan Muscă 1 dolar, Ioan Muscă 25 cenți, ambii din Șulumberg, Dan Gherghel, din Homestead 25 cenți, George Brumbea, din Cincul-mare 1 dolar, Simion Albu, din Șaroș 20 cenți, Gligor Arton, Toma Moțan, din Căsoț, Iosif Cristea, din Vurpăr, câte 25 cenți, Vasile Muntean și Paraschiva, din Vurpăr 2 dolari, Hăhosi Ambrozi, din Szilagy 25 cenți, Ioan Crețu, din Toarela, Nicolae Arion, din Ohaba, George Ciorogariu, din Cergăul-mic, Costică Lehel, din Cergăul-mic, Nicolae Mediaș, din Cincul-mare, fiecare câte 50 cenți, Ioan Bărtuș 2 dolar, George Girling 1 d., ambii din Vurpăr, Ilie Stoia, din Mohu 25 cenți, Mihail Hirumban 10 cenți, Ioan Hirumban 15 cenți, ambii din Veștem, Iosif Gavrea, din Noorich 25 cenți, Ioan Lazar, din Biertan 50 cenți, Zaf Sabian, din Boian 25 cenți, Ioan Colcsár, din Homestead 25 cenți, Homestead 1 dolar, Zosim Marion, din Hoghila 50 cenți, L. Glück, din Homestead 50 cenți, I. Lascu 25 cenți, Petru Ghiurea 50 cenți, ambii din Vurpăr, Silimon Căndea, Scagal Niscl, Ioan Varga, din Veșud, fiecare câte 50 cenți, Valeriu Braniste, din Toarela 1 dol., Dămian Epure, din Toarela 1 dol., Petru Moțan, din Căsoț 50 cenți, Maria Hanj, din Homestead 1 dolar, Achim Frățila, din Șona, Nicolae Muntean, din Merghindeal, Constantin Vlăduț, din Dărlas, câte 25 cenți, Max Gros 1 dolar, Smit, din Homestead 50 cenți, Serafim Muntean, din Merghindeal, Ionaș Muntean, din Merghindeal, B. A., din Homestead, Nicolae Muntean, din Merghindeal câte 25 cenți.

Dela noi mulțămite tuturor dăruitorilor, iar dela Dumnezeu răsplăta cerească le cerem.

Nicolae Manitiu
preot.

Succursala băncii comerciale ungare din Pesta

Piața mare Nr. 2.

Infinitată în anul 1841. — Centrala în Budapesta. — Capitalul de acții și rezerve coroane 92 milioane.

Primește BANI spre depunere,

cu dobândă favorabilă,

cumpără și vinde rente, scrisuri fonciare, acții, losuri, precum și monete de aur și argint
primește hârtii de valoare spre păstrare și administrare
încasează cupoane și efecte sortate
asigurare contra pierderii cursului la sortiri
îngrijire pentru cauțiuni militare.

☛ Toate deslășirile dorite se comunică cu promptitudine. ☛

104 2—12

Nr. 179/1907 of. ppresb. 106 1—3

Concurs.

În urma ordinului Venerabilului Conzistor Arhiepiscopale din 20 Martie a. c., Nr. 2977 B. se exerce concurs din oficiu pentru întregirea parohiei a II-a din Libotin de cl. III, protopresbiteratul Cetății-de-piatră, cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasonate în coala B, pentru întregirea venitelor parohiale dela stat.

Doritorii de a ocupa acest post vor înainta cererile lor, instruite conform normelor în vigoare, subscrisului oficiu protopresbiteral în termenul deschis; având — în senzul §-lui 20 din Regulamentul pentru parohii — a se înfățișa înaintea alegătorilor pentru a cânta respective a ofiția și cuvânta.

Lăpușul-unguresc, 4 Aprilie 1907.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tracutului Cetatea-de-piatră.

Vasile Duma
protopresbiter.

Ad. Nr. 440/1907 (103) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa a III-a Voivodenii-mici în protopresbiteratul gr. or. Făgăraș, se exerce concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post de paroh sunt cele fasonate în coala B, pentru întregirea venitelor preoțești dela stat.

Doritorii de a ocupa acest post de paroh să și substearnă cererile concursuale instruite conform legilor din vigoare, la subsemnatul oficiu protopresbiteral în Făgăraș, până la termenul sus indicat, având a se prezenta la sf. biserică spre a cânta respective a celebra și cuvânta.

Făgăraș, în 7 Aprilie 1907.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Făgărașului, în conțelegere cu comitetul parohial.

Nicolae Borzea
protopresbiter.

[100] 2—3

Concurs.

„Cassa de păstrare reuniune” în Săliște comitatul Sibiiului exerce concurs pentru ocuparea postului de **comptabil II**, cu termen până în 20 Maiu a. c. st. n.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Salar anual de cor. 1200, după anul de probă cor. 1400.
2. Relut de quartir cor. 200.
3. Tantiema statutară.
4. Cuincenalii de câte 10%.

Reflectanții la acest post au să dovedească că au absolvat școala comercială cu examen de maturitate și că au praxa necesară pentru de a purta agendele de comptabilitate și independent.

După anul de probă nou alesul va fi declarat de funcționar definitiv și se va împărtași și de favorurile fondului de penziune.

Postul va trebui ocupat imediat după alegere.

Săliște, în 20 Aprilie 1907.

Redactor responsabil Teodor V. Păcășian

Cruce sau stea dublă electro-magnetică

Patent

nr. 86967.

Nu e crucea lui Volta!

Nu e mijloc secret

vindecă și înviorază

pe lângă garanție.

Deosebită atențiune e a se aparat vindecă bóle

da împrejurării, că acest vechi de 20 ani.

aparatură acesta vindecă și folosește contra durerilor de cap și dinți, migrene, neuralgie, înpedecarea circulațiunii sângelui, anemie, amețeli, tuițuri de ureche, bătăie de inimă, sgârșiri de inimă, asma, auzul greu, sgârșiri de stomac, lipsa poftii de mâncare, răceală la mâni și picioare, reuma, podagră, ischias, udul în pat, influența, insomnie, epilepsia, circulația neregulată a sângelui și multor altor bóle cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. — În cancelaria mea se află atestate încurșe din toate părțile lumii cari prețuesc cu mulțămire invențiunea mea și ori-cine poate examina aceste atestate. Acel pacient, care în decurs de 45 zile nu s-a vindeca i-se retrimite banii. — Unde ori-ce încercare s-a constatat zadarnică, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu e permis să se confunde cu aparatul „Volta” deosece „Ciasul-Volta” atât în Germania cât și în Austro-Ungaria a fost oficios oprit fiind nefolositor, pe când aparatul meu e în genere cunoscut apreciat și cercetat. Deja ieftinătatea crucei mele electro-magnetice o recomandă în deosebi

Prețul aparatului mare e cor. 6.—

Prețul aparatului mic e cor. 4.—

folosibil la morburii cari nu sunt mai vechi 11 7 de 15 ani.

folosibil la copii și femei de constituție foarte slabă.

Espedite din centru și locul de vânzare pentru țară și străinătate e:

MÜLLER ALBERT, Budapesta, V., strada Vadász 42/V colțul strada Kálmán.

Nr. 136 prot. 1907

[97] 3—3

Publicare de licitație.

Comuna bisericească Săliște, comitatul Sibiiu, dă în întreprindere renovarea bisericii sale celei mari pe calea licitațiunei prin oferte închise.

Prețul lucrărilor e prellminat cu **35,000 cor.**

Planul, preliminarul și condițiunile de licitare se află în cancelaria subscrisului unde se pot vedea în orele oficioase.

Reflectanții la această întreprindere să-și înainteze subsemnatului, până în 5/18 Maiu 1907, ofertele închise, provăzute cu vadiul de 5% dela suma prellminată și cu declarația, că cunosc planul, preliminarul și condițiunile de licitare și că se supun acestora.

Săliște, în 3/16 Aprilie 1907.

Dr. Ioan Stroia
protopresbiter.

[98] 3—3

Licitațiune publică.

Comitetul parohial gr. ort. din comuna Cioara (tractul Sebeșului) dă în întreprindere edificarea bisericii gr. ort. din loc pe calea licitațiunei publice minuende verbală, care se va ținea în localul școalei din loc la 7 Maiu n. a. c. (a treia zi de sf. Paști) la 1 oră p. m. Prețul de strigare e satorit: **17,227 cor.** Materialele brute: piatra, varul, nășipul, cărămida și lemnul le pune la dispoziție comitetul. Licitanții au să depună vadiu de 5%. Comitetului îi stă în drept a concredere cu lucrarea pe oricare dintre licitanți fără a-și motiva procedura.

Planul și preliminarul de spese precum și condițiunile de licitare se pot vedea la oficiul parohial.

Cioara, la 15 Aprilie n. 1907.

Const. Oancea Galacteon Bica
prez.-paroh. not. com.-inv.

Nicolae Stanila
epitrop.

Biblioteca religioasă — a „Telegrafului Român” —

Sfinții:

1. Vasile cel mare 20 fil.
2. Marele Mucenic George 30 "
3. Apostolii Petru și Pavel 30 "
4. Marele Mucenic Dimitrie și Sfinții Marii Împărați Constantin și Elena 30 "

Ediție populară, alcătuită după „Viața Sfinților”, tipărită în București la 1835, de Simeon Popescu, protopresbiter. Sibiiu 1906. Tiparul TIPOGRAFIEI ARHIDIECEZANE, de unde se pot procura.

Editura și tiparul tipografiei arhidiecezane.

Cea mai renumită bere

din

fabrica de bere alui Anton Dreher A. G.

în Köbánya (Streinbruch)

se recomandă cu inzistență P. T. Public.

Se poate procura în cele mai bune prăvălii.

Depositul principal se află la

M. Samuel Rubinstein,

[76] 17— Sibiiu — Nagyszeben.

Pălării

păroase pentru preoți români
à cor. 8.— și extrafine à cor.
9 60, model nou, după dorință,
ușoare, în cea mai fină și mai
frumoasă calitate, recomandă
cu prețurile cunoscute de eftine

Carol Niedermaier

pălărier

33 strada Cismădiei 33

„La pălăria roșie”.

La comande din afară, împachetarea, cutia și spesele postale sunt gratuite. Măsura se ia într-o pălărie potrivită cu centimetru din panglică neelastică. [101] 3—9

Se caută 102 3—3

O domnișoară română

lângă o fetiță pentru însușirea limbei române.

Văd. Gabriela Dr. Popoviciu
Nagyvárad. Staroveczky utca 21.

Dr. Petru Șpan:

Idei pregătitoare în pedagogie Cor. 3—
Treptele formale ale învățământului (Ediția a doua) „ 1-60
Povesti pentru anul prim școlar (lecțiuni după treptele formale) ediția II. „ 2—
Carte de cetire a II-a „ —50
Noul Abecdar „ —40
Căluza noului Abecdar „ —20
Dr. Daniil P. Barcianu. Viața și activitatea lui „ —50
Se pot procura de la

Librăria arhidiecezană.